

การวิเคราะห์ข้อมูล

บทนี้เป็นการศึกษาเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เรื่อง การวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ตอนที่ 2 การวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ตอนที่ 3 ความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ตอนที่ 4 การสรรหาและวิธีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเอกชน ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 45 แห่ง ปรากฏว่า สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมดจำนวน 42 แห่ง ซึ่งแบ่งเป็นผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 20 แห่งซึ่งสามารถเก็บข้อมูลได้ทั้งหมด และผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 25 แห่ง เก็บข้อมูลได้จำนวน 22 แห่ง โดยห้องสมุดที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ ได้แก่ ห้องสมุดวิทยาลัยบัณฑิตสกลนคร ห้องสมุดวิทยาลัยสยามบัณฑิต และห้องสมุดวิทยาลัยแสงธรรม (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 รายชื่อห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

ห้องสมุด	ตอบแบบสอบถาม	ให้สัมภาษณ์
1. สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	x	x
2. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	x	x
3. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	x	x
4. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	x	x
5. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	x	x
6. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร	x	x
7. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา	x	x
8. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล	x	x
9. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	x	x
10. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	x	x
11. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม	x	x
12. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร	x	x
13. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	x	x
14. สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช	x	x
15. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	x	x
16. กองห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้	x	x

ตารางที่ 1 รายชื่อห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน (ต่อ)

ห้องสมุด	ตอบแบบสอบถาม	ให้สัมภาษณ์
17. สำนักห้องสมุดและบรรณสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	x	x
18. สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	x	x
19. สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง	x	x
20. สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	x	x
21. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	x	x
22. สำนักหอสมุด สถาบันเทคโนโลยีสังคม (เกริก)	x	x
23. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยพายัพ	x	x
24. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีปทุม	x	x
25. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	x	x
26. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	x	x
27. ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	x	x
28. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	x	x
29. สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต	x	x
30. หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	x	x

ตารางที่ 1 รายชื่อห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน (ต่อ)

ห้องสมุด	ตอบแบบสอบถาม	ให้สัมภาษณ์
31. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยสยาม	x	x
32. ห้องสมุด วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์	x	x
33. ห้องสมุด วิทยาลัยพยาบาลคริสเตียน	x	x
34. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	x	x
35. ห้องสมุด วิทยาลัยเซนต์จอห์น	x	x
36. ห้องสมุด วิทยาลัยบัณฑิตสกลนคร	*	**
37. ห้องสมุด วิทยาลัยมิชชั่น	x	x
38. ห้องสมุด วิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	x	x
39. ห้องสมุด วิทยาลัยภาคกลาง	x	x
40. ห้องสมุด วิทยาลัยมหานคร	x	x
41. ห้องสมุด วิทยาลัยโยนก	x	x
42. หอสมุด วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	x	x
43. ห้องสมุด วิทยาลัยศรีสุภณ	x	x
44. ห้องสมุด วิทยาลัยแสงธรรม	*	**
45. ห้องสมุด วิทยาลัยสยามบัณฑิต	*	**
รวม	42	42

หมายเหตุ : * = ไม่ตอบแบบสอบถาม

** = ไม่ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 1 การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

1.1 ข้อมูลทั่วไปของห้องสมุด

จำนวนบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาปัจจุบัน พบว่า ห้องสมุด 19 แห่ง มีบุคลากรระหว่าง 11 ถึง 50 คน ซึ่งได้แก่ ห้องสมุดของรัฐ 9 แห่ง และห้องสมุดเอกชน 11 แห่ง รองลงมาเป็นห้องสมุดที่มีบุคลากรไม่เกิน 10 คน ซึ่งได้แก่ ห้องสมุดของเอกชน 10 แห่ง นอกจากนั้น ห้องสมุดที่มีบุคลากร 101 คน ขึ้นไปมีเฉพาะห้องสมุดของรัฐ 8 แห่งเท่านั้น ส่วนห้องสมุดของเอกชนที่มีบุคลากรมากที่สุดนั้นมีบุคลากรในจำนวนระหว่าง 51-100 คน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนบุคลากรในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

จำนวนบุคลากร	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. 1 ถึง 10 คน	-	10	10
2. 11 ถึง 50 คน	9	11	19
3. 51 ถึง 100 คน	4	1	5
4. 101 คนขึ้นไป	8	-	8

ในส่วนของการแบ่งส่วนงานภายในห้องสมุดนั้น พบว่า มีลักษณะการแบ่งส่วนงานแตกต่างกันไปตามสภาพของห้องสมุด โดยห้องสมุดมีสถานะเทียบเท่าคณะและมีการแบ่งส่วนงานภายในเป็นฝ่ายมากที่สุด (29 แห่ง) ทั้งในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน นอกจากนี้ มีการแบ่งส่วนงานเป็นแผนก (7 แห่ง) และมีห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 3 แห่งที่แบ่งส่วนเป็นงาน และมีห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอีก 3 แห่งเช่นกัน ที่ยังไม่มีการแบ่งส่วนงานที่ชัดเจน (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การแบ่งส่วนงานภายในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ลักษณะการแบ่งส่วนงานภายในห้องสมุด	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=20)	(N=22)	(N=42)
1. แบ่งเป็นฝ่าย	15	14	29
2. แบ่งเป็นแผนก	5	2	7
3. แบ่งเป็นงาน	-	3	3
4. ไม่มีการแบ่งส่วนงานที่ชัดเจน	-	3	3

1.2 การใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด

เมื่อศึกษาสภาพการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาพบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งนำคอมพิวเตอร์มาใช้แล้ว ส่วนห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่นำมาใช้แล้วมี 16 แห่ง ส่วนอีก 6 แห่งที่ยังไม่ได้ใช้แต่มีแผนจะใช้ ได้แก่ ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาลัยคริสเตียน วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์ วิทยาลัยภาคกลาง วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาลัยศรีโสภณ และพบว่า ไม่มีห้องสมุดใดที่ตอบว่าไม่ได้ใช้และไม่มีแผนจะใช้ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 สภาพการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

การใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. นำคอมพิวเตอร์มาใช้แล้ว	20	16	36
2. ยังไม่ได้ใช้ แต่มีแผนจะใช้	-	6	6
3. ไม่ได้ใช้และไม่มีแผนจะใช้	-	-	-

นอกจากนี้ยังพบว่า มีห้องสมุด 20 แห่ง เป็นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 15 แห่ง และเอกชน 5 แห่ง มีการตั้งหน่วยงานขึ้นรองรับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ใน

ห้องสมุด โดยในห้องสมุดของรัฐนั้น มีการกำหนดฐานะของหน่วยงานเป็นฝ่ายมากที่สุด (10 แห่ง) ส่วนห้องสมุดเอกชน มีเพียง 2 แห่งเท่านั้น ส่วนการกำหนดฐานะเป็นงานนั้น มีในห้องสมุดของรัฐ 2 แห่งและเอกชน 1 แห่ง และมีการกำหนดฐานะเป็นแผนกในห้องสมุดของเอกชน 2 แห่ง ส่วนที่เหลือปรากฏในรูปโครงการ (2 แห่ง) และศูนย์ (1 แห่ง)

ส่วนชื่อของหน่วยงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ใช้ชื่อว่า เทคโนโลยีห้องสมุดมากที่สุด โดยปรากฏในห้องสมุดของรัฐ 3 แห่งและเอกชน 2 แห่ง รองลงมาได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ ในห้องสมุดของรัฐ 3 แห่งและใช้ชื่อว่า คอมพิวเตอร์ ในห้องสมุดของรัฐและเอกชนรวม 2 แห่ง (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ฐานะและชื่อของหน่วยงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ฐานะและชื่อของหน่วยงาน	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=15)	(N=5)	(N=20)

1. ฐานะเป็นฝ่าย

1.1 ฝ่ายเทคโนโลยีห้องสมุด	3	1	4
1.2 ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ	3	-	3
1.3 ฝ่ายเทคโนโลยีห้องสมุด และสารสนเทศ	1	-	1
1.4 ฝ่ายระบบงานคอมพิวเตอร์	1	-	1

ตารางที่ 5 ฐานะและชื่อของหน่วยงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ใน
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (ต่อ)

ฐานะและชื่อของหน่วยงาน	รัฐ (N=15)	เอกชน (N=5)	รวม (N=20)
1.5 ฝ่ายงานสารนิเทศ	1	-	1
1.6 ฝ่ายควบคุมและประสาน การใช้เทคโนโลยี	-	1	1
1.7 ยังไม่มีชื่อเรียกที่แน่นอน	1	-	1
2. ฐานะ เป็นแผนก			
2.1 แผนกบริการสารนิเทศ และเทคโนโลยี	-	1	1
2.2 แผนกเทคโนโลยีห้องสมุด	-	1	1
3. ฐานะ เป็นงาน			
3.1 งานคอมพิวเตอร์	1	1	2
3.2 งานประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์	1	-	1
4. อื่นๆ			
4.1 โครงการเทคโนโลยีสารนิเทศ ห้องสมุด	1	-	1
4.2 โครงการเครือข่ายสารนิเทศ	1	-	1
4.3 ศูนย์เครือข่ายห้องสมุด	1	-	1

ในเรื่องของประเภทของคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ฟ่วงต่อที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาใช้หรือมีแผนที่จะใช้นั้น ปรากฏว่า ห้องสมุดทุกแห่งใช้หรือจะใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ และมีห้องสมุด 15 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดของรัฐ 12 แห่งและเอกชน 3 แห่งที่ใช้หรือจะใช้มินิคอมพิวเตอร์ด้วย นอกจากนี้ พบว่า ไม่มีห้องสมุดใดใช้หรือจะใช้คอมพิวเตอร์ระดับเมนเฟรม ส่วนของอุปกรณ์ฟ่วงต่อ พบว่า พรินเตอร์ เป็นอุปกรณ์ที่ห้องสมุดทุกแห่งทั้งของรัฐและเอกชนใช้หรือจะใช้ นอกจากนี้ยังพบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งใช้หรือจะใช้โมเด็ม และห้องสมุดส่วนใหญ่ ๖๑ เป็นห้องสมุดของรัฐ 18 แห่งและเอกชน 13 แห่ง ใช้หรือจะใช้เครื่องอ่านซีดี-รอม (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ประเภทของคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ฟ่วงต่อ ที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาใช้หรือมีแผนจะใช้

ประเภทของคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาใช้หรือมีแผนจะใช้	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. ไมโครคอมพิวเตอร์	20	22	42
2. มินิคอมพิวเตอร์	12	3	15
3. เมนเฟรมคอมพิวเตอร์	-	-	-
4. อุปกรณ์ฟ่วงต่ออื่นๆ			
4.1 โมเด็ม	20	9	29
4.2 พรินเตอร์	20	22	42
4.3 เครื่องอ่านซีดี-รอม	18	13	31

สำหรับโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือซอฟต์แวร์ที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาใช้ หรือมีแผนจะใช้ พบว่า ห้องสมุด 34 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 19 แห่งและ เอกชน 15 แห่ง ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไป ส่วนโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงาน ห้องสมุดที่มีใช้มากที่สุด คือ MINI-MICRO CDS/ISIS โดยมีการใช้ในห้องสมุดของรัฐ 16 แห่งและเอกชน 9 แห่ง นอกจากนี้ในห้องสมุดของรัฐได้มีการนำโปรแกรม สำเร็จรูปสำหรับงานห้องสมุดมาใช้ ทั้งที่เป็นโปรแกรมงานเฉพาะและโปรแกรมใน ระบบบูรณาการ ได้แก่ โปรแกรม BRS Search ซึ่งมีการใช้ในห้องสมุดของรัฐ 3 แห่ง คือ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ระบบ INNOPAC ในห้องสมุด 2 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล และระบบ URICA ซึ่งมีใช้ที่ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ปัจจุบันมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ได้ใช้ระบบ INNOPAC แล้ว-ผู้วิจัย) และมีห้องสมุดของรัฐ 15 แห่ง ที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาคัดเลือกโปรแกรมที่เหมาะสม นอกจากนี้ มีห้องสมุด ของเอกชน เพียง 1 แห่งที่ใช้โปรแกรมที่เป็นระบบบูรณาการ โดยใช้ระบบ TINLIB แต่ก็มีอีก 8 แห่งที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาคัดเลือกโปรแกรมสำเร็จรูปที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังพบว่า มีห้องสมุด 20 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 10 แห่งและเอกชน 10 แห่ง) ที่ใช้หรือจะใช้โปรแกรมพัฒนาขึ้นเอง (ตารางที่ 7)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาใช้หรือมีแผนจะใช้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้หรือมีแผนจะใช้	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไป	19	15	34
2. โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานห้องสมุด			
2.1 MINI-Micro CDS/ISIS	16	9	25
2.2 BRS Search	3	-	3
2.3 INNOPAC	2	-	2
2.4 URICA	1	-	1
2.5 TINLIB	-	1	1
2.6 อยู่ในระหว่างการพิจารณาคัดเลือก โปรแกรมที่เหมาะสม	15	8	23
3. โปรแกรมพัฒนาขึ้นเอง	10	10	20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อศึกษาประเภทงานของห้องสมุดที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน จากจำนวนห้องสมุด 36 แห่ง ที่นำคอมพิวเตอร์มาใช้แล้วนั้น พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ นำคอมพิวเตอร์มาใช้งานสร้างฐานข้อมูลมากที่สุด (20 แห่ง) รองลงมาได้แก่ งานบริการค้นคืนสารสนเทศ (17 แห่ง) และงานบริหาร (16 แห่ง) ในขณะที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นำคอมพิวเตอร์มาใช้งานสร้างฐานข้อมูลมากที่สุดเช่นเดียวกัน (12 แห่ง) รองลงมาได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ในงานจัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการ (11 แห่ง) และงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (9 แห่ง) นอกจากนี้พบว่างานบริการยืม-คืน เป็นงานที่ใช้คอมพิวเตอร์น้อยที่สุดโดยมีการใช้งานห้องสมุดเพียง 6 แห่งเท่านั้น และยังพบว่า ห้องสมุดของเอกชนยังไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์ในงานสร้างข่ายงานห้องสมุด (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ประเภทงานที่ใช้คอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน

ประเภทงานที่ใช้คอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=20)	(N=16)	(N=36)
1. งานสร้างฐานข้อมูล	20	12	32
2. งานจัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการ	14	11	25
3. งานบริการค้นคืนสารสนเทศ	17	6	23
4. งานบริหาร	16	5	21
5. งานวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	14	5	19
6. งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	11	9	18
7. งานสร้างข่ายงานห้องสมุด	13	-	13
8. งานบริการยืม-คืน	2	4	6

สำหรับประเภทงานที่มีแผนจะใช้คอมพิวเตอร์ในอนาคตนั้น (ตารางที่ 9) ปรากฏว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน มีแผนจะนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานของห้องสมุดแตกต่างกัน โดยห้องสมุดของรัฐ มีแผนจะนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานบริการยืม-คืน มากที่สุด (18 แห่ง) รองลงมาได้แก่ งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (9 แห่ง) และงานสร้างข่ายงานห้องสมุด (7 แห่ง) ส่วนห้องสมุดของเอกชนนั้น มีแผนจะใช้ในงานบริการค้นคืนสารสนเทศมากที่สุด (14 แห่ง) รองลงมาได้แก่ งานบริการยืม-คืน (13 แห่ง) และงานวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (12 แห่ง)

ตารางที่ 9 ประเภทงานที่มีแผนจะใช้คอมพิวเตอร์ในอนาคต

ประเภทงานที่มีแผนจะใช้คอมพิวเตอร์ในอนาคต	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. งานบริการยืม-คืน	18	13	31
2. งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	9	9	18
3. งานวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	6	12	18
4. งานบริการค้นคืนสารสนเทศ	3	14	17
5. งานจัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการ	6	10	16
6. งานสร้างข่ายงานห้องสมุด	7	9	16
7. งานบริหาร	4	8	12
8. งานสร้างฐานข้อมูล	-	6	6

ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารห้องสมุดเกี่ยวกับแผนงานด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ในอนาคต พบว่า ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้วางแผน ที่จะจัดซื้อ โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานห้องสมุดมากที่สุด (15 แห่ง) รองลงมาได้แก่ การ เชื่อมโยงกับข่ายงานห้องสมุดภายนอก (12 แห่ง) นำคอมพิวเตอร์มาใช้ให้ครบทุกงาน (8 แห่ง) และสร้างเครือข่ายเฉพาะที่ภายในห้องสมุดและสถาบัน (8 แห่ง) ตามลำดับ ในขณะที่ ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนวางแผนที่จะขยายการใช้คอมพิวเตอร์ ไปยังงานอื่นๆในห้องสมุดมากที่สุด (10 แห่ง) รองลงมาได้แก่ การจัดซื้อโปรแกรม สำเร็จรูปสำหรับงานห้องสมุด (8 แห่ง) และนำคอมพิวเตอร์มาใช้ให้ครบทุกงาน (6 แห่ง) ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 แผนงานทางด้านคอมพิวเตอร์ในอนาคตของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

แผนงานในอนาคต	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=20)	(N=22)	(N=42)
1. จัดซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานห้องสมุด	15	8	23
2. เชื่อมโยงกับข่ายงานห้องสมุดภายนอก	12	2	14
3. นำคอมพิวเตอร์มาใช้ให้ครบทุกงาน	8	6	14
4. ขยายการใช้คอมพิวเตอร์ไปยังงานอื่นๆในห้องสมุด	3	10	13
5. สร้างเครือข่ายเฉพาะที่ภายในห้องสมุดและสถาบัน	8	1	9
6. หากห้องสมุดนั้นยังไม่ได้ใช้คอมพิวเตอร์ จะเริ่มนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานของห้องสมุด	-	5	5
7. จัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดทั้งหมด	1	3	4
8. จัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นๆ	1	3	4
9. พัฒนาโปรแกรมขึ้นใช้เอง	1	2	3
10. จัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และการสื่อสารเพิ่มขึ้น	1	2	3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 ปัญหาด้านบุคลากรที่ห้องสมุดประสบเมื่อนำคอมพิวเตอร์มาใช้

ในการศึกษาปัญหาบุคลากรที่ประสบเมื่อนำคอมพิวเตอร์มาใช้

พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ (34 แห่ง) ประสบปัญหาด้านบุคลากร ห้องสมุดอีก 8 แห่งที่ตอบว่า ไม่ประสบปัญหาบุคลากรนั้น เป็นห้องสมุดที่ได้นำคอมพิวเตอร์มาใช้แล้ว 2 แห่ง ได้แก่ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ส่วนอีก 6 แห่งนั้นเป็นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ยังไม่ได้นำคอมพิวเตอร์มาใช้งานจึงยังไม่ประสบปัญหา ซึ่งได้แก่ ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาลัยคริสเตียน วิทยาลัยพยาบาล เซนต์หลุยส์ วิทยาลัยภาคกลาง วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาลัย ศรีโสภณ

ปัญหาด้านบุคลากรที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน 34 แห่ง ประสบนั้น มีความคล้ายคลึงกัน โดยพบว่า ปัญหาบุคลากรขาดความรู้และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์เป็นปัญหาที่ประสบมากที่สุดในห้องสมุดของรัฐ 10 แห่ง และเอกชน 9 แห่ง รองลงมาได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์ได้ มีไม่เพียงพอ 6 แห่งและ 9 แห่งตามลำดับ และขาดแคลนผู้มีคุณวุฒิทางคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง 6 แห่งและ 5 แห่งตามลำดับ (ตารางที่ 11)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ปัญหาด้านบุคลากรที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาประสบเมื่อนำคอมพิวเตอร์มาใช้

ปัญหาบุคลากร	รัฐ (N=19)	เอกชน (N=15)	รวม (N=34)
1. บุคลากรขาดความรู้และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์	10	9	19
2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์ได้มีไม่เพียงพอ	6	9	15
3. ขาดแคลนผู้มีวุฒิทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง	6	5	11
4. บุคลากรทำงานเพิ่มขึ้นในระยะแรกของการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ ทำให้งานประจำล่าช้า	2	2	4
5. บุคลากรยังไม่ค่อยเข้าใจวิธีใช้ระบบ/โปรแกรมที่ห้องสมุดใช้	-	3	3
6. บุคลากรบางส่วนยังมีความกลัวและต่อต้านคอมพิวเตอร์	2	-	2
7. ขาดบุคลากรหลักที่จะดูแลและบริหารการนำคอมพิวเตอร์ในห้องสมุด	1	1	2
8. บุคลากรก้าวไม่ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว	1	-	1
9. บุคลากรไม่ทราบถึงความเป็นมาและพัฒนาการของการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด ทำให้ขาดความกระตือรือร้น	-	1	1

จากปัญหาดังกล่าว พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้แก้ไขปัญหา
 โดยการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นและคอมพิวเตอร์ใช้งานมากที่สุด
 (18 แห่ง) รองลงมาได้แก่ การขออัตรากำลังเพิ่มโดยรับบุคลากรที่มีคุณวุฒิหรือ
 ประสบการณ์คอมพิวเตอร์ (6 แห่ง) และการขอความช่วยเหลือจากโปรแกรมเมอร์
 ของหน่วยงานคอมพิวเตอร์ในสถาบัน (5 แห่ง) ส่วนห้องสมุดเอกชน ได้แก้ไขปัญหา
 โดยการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นและคอมพิวเตอร์ใช้งานมากที่สุด
 (12 แห่ง) เช่นเดียวกับห้องสมุดของรัฐ แต่วิธีการแก้ปัญหารองลงมาได้แก่ การ
 ขอความช่วยเหลือจากโปรแกรมเมอร์ของหน่วยงานคอมพิวเตอร์ในสถาบัน (7 แห่ง)
 และการขออัตรากำลังเพิ่มโดยรับบุคลากรที่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์คอมพิวเตอร์
 (6 แห่ง) (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 วิธีการแก้ไขปัญหาบุคลากรที่เกิดจากการนำคอมพิวเตอร์มาใช้

วิธีแก้ไขปัญหา	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=19)	(N=15)	(N=34)
1. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นและ คอมพิวเตอร์ใช้งาน	18	12	30
2. ขอความช่วยเหลือจากโปรแกรมเมอร์ของหน่วยงาน คอมพิวเตอร์ในสถาบัน	5	7	12
3. ขออัตรากำลังเพิ่มโดยรับบุคลากรที่มีคุณวุฒิหรือ ประสบการณ์คอมพิวเตอร์	6	6	12

ตารางที่ 12 วิธีการแก้ไขปัญหามูลค่าการที่เกิดจากการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ (ต่อ)

วิธีแก้ไขปัญหา	รัฐ (N=19)	เอกชน (N=15)	รวม (N=34)
4. ขอยืมตัวหรือเชิญบุคลากรภายนอกห้องสมุดที่มีความชำนาญและความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์เป็นที่ปรึกษาและบริหารงานในการใช้คอมพิวเตอร์	4	-	4
5. พัฒนามูลค่าหลักที่ดูแลการนำคอมพิวเตอร์มาใช้	3	-	3
6. เชิญผู้เชี่ยวชาญระบบหรือโปรแกรมอื่นๆ มาสอนการใช้ที่ห้องสมุด	1	1	2
7. จัดงานส่วเวลา เพราะงานซ้ำซ้อน ทำให้ต้องใช้เวลามากขึ้น	2	-	2
8. จัดลูกจ้างชั่วคราว/ลูกจ้างพิเศษที่มีคุณวุฒิคอมพิวเตอร์โดยใช้งบรายได้ของห้องสมุด	2	-	2
9. แจ้งให้บุคลากรในห้องสมุดทราบถึงการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ ตลอดจนสถานการณ์ความก้าวหน้าในการใช้เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้น	-	2	2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 บุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดในปัจจุบัน

ในการศึกษาบุคลากรที่ปฏิบัติงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน พบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ (38 แห่ง) มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และมีห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 4 แห่ง ที่ไม่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาลัยคริสเตียน วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาลัยศรีโรจน

บุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดแต่ละสถาบัน มีจำนวนรายแยกตามตำแหน่งและวุฒิการศึกษา ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 13 และ 14)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 บุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน

ห้องสมุด	บรรณารักษ์	นักเอกสาร	นักวิเคราะห์ระบบ	เจ้าหน้าที่ระบบงาน	อาจารย์	นักศึกษา	นักวิชาการ	นักวิเทศเงินและบริหาร	พนักงานงาน		พนักงานงานบัญชี	พนักงานงานห้องสมุด	เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	เจ้าหน้าที่บ่อนข้อมูล	เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	เจ้าหน้าที่ธุรการคอมพิวเตอร์	เจ้าหน้าที่เครื่องมือคอมพิวเตอร์	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	นักการภารโรง	รวม
									นักวิชาการ	นักวิเทศเงินและบริหาร										
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	8	2					1	3				9				7				30
2. เกษตรศาสตร์	14	2										4	3			3				26
3. ขอนแก่น	43	1	1	1			2					2	8				1	1		60
4. เชียงใหม่	12	1		1				2				10	3							29
5. ธรรมศาสตร์	2															1				3
6. นเรศวร	5							1			3									10
7. บูรพา	6										1	2	1			1			1	12
8. มหิดล	13	1					1	2				11				1				30

ตารางที่ 13 บุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์สำนักงานปัจจุบัน (ต่อ)

ห้องสมุด	บรรณารักษ์	นักเอกสาร	นักวิเคราะห์ระบบงาน	อา-จา-รย์วิชาการ	นักวิชาการ	นักวิชาการศึกษา	พนักงานงาน	พนักงานงาน	พนักงานงาน	พนักงานงาน	เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	เจ้าหน้าที่ธุรการคอมพิวเตอร์	เจ้าหน้าที่เครื่องคอมพิวเตอร์	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	นักการภารโรง	รวม
15. อุบลราชธานี	4										1							5
16. เทคโนโลยีการเกษตรแม่ไร่	5				1						6							13
17. เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	8	1												2			1	13
18. เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	6	1																9

ตารางที่ 13 บุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในมัจจุบัน (ต่อ)

ห้องสมุด	บรรณรักษ์	นักเอกสารสนเทศ	นักวิเคราะห์ระบบงานๆ	อา-จาจารย์วิชาการ	นักวิชาการบริหารงานๆ	นักวิชาการบัญชี	นักวิชาการบริหารงาน	พนักงานบัญชีธุรการ	พนักงานงานห้องสมุด	เจ้าหน้าที่ยืมข้อมูล	เจ้าหน้าที่ยืมพิมพ์ดีด	เจ้าหน้าที่ธุรการคอมพิวเตอร์	เจ้าหน้าที่เครื่องโทรคมนาคมๆ	ช่างช่างอิเล็กทรอนิกส์	นักการภารโรง	รวม
19.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง	4			9		1		1	8		5	4				5
20.บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	15	1														45
21.กรุงเทพ	24		2						31					4		63
22.เกริก	3								3	1		1				8
23.พายัพ	5								1	1		1		1		12
24.ศรีปทุม																0
25.เอเชียอาคเนย์	1								1							2
26.หอการค้าไทย	18		1													28

ตารางที่ 13 บุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์สำนักงานปัจจุบัน (ต่อ)

ห้องสมุด	บรรณารักษ์	นักเอกสารสนเทศ	นักวิเคราะห์ระบบงานๆ	อา-จาจารย์	นักวิชาการศึกษา	นักวิชาการ	นักวิ-ชาการ	นักบริหารงาน	พนักงานปฏิบัติการ	พนักงานงาน	พนักงานงาน	เจ้าหน้าที่ยื่นข้อสรุป	เจ้าหน้าที่ยื่นข้อสรุป	เจ้าหน้าที่ยื่นข้อสรุป	เจ้าหน้าที่ยื่นข้อสรุป	เจ้าหน้าที่ยื่นข้อสรุป	เจ้าหน้าที่ยื่นข้อสรุป	เจ้าหน้าที่ยื่นข้อสรุป	รายการ	
																			รวม	
27.หัวฉิวเฉลิมพระเกียรติ	2												6		1				1	9
28.อัสสัมชัญ	8		1										10			2				22
29.รังสิต	13												9		5				1	28
30.ธุรกิจบัณฑิต	3		1										6		1					11
31.สยาม																				1
32.เซนต์หลุยส์	1																			1
33.คริสเตียน																				0
34.เกษมบัณฑิต													1		1					10
35.เซนต์จอห์น	7												1							1

ตารางที่ 13 บุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน (ต่อ)

ห้องสมุด	บรรณารักษ์	นักเอกสารสนเทศ	นักวิเคราะห์ระบบงานๆ	อา-จาจารย์	นักวิชาการศึกษา	นักวิชาการบริหารงานๆ	พนักงานงานห้องสมุด	พนักงานงานปฏิบัติการ	พนักงานงานห้องสมุด	เจ้าหน้าที่ยื่นข้อมูล	เจ้าหน้าที่พิมพ์ติด	เจ้าหน้าที่บูร-การ	เจ้าหน้าที่เครื่องมือๆ	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	นักการภารโรง	รวม			
																	บรณารักษ์	เอกสาร	วิเคราะห์ระบบงานๆ
36.มิชชั่น	1															2			
37.วงษ์ขวดีกุล	2		1			1				1	1					8			
38.ภาคกลาง	1															1			
39.มหานคร	5								1							6			
40.โยนก	1								2							4			
41.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ																0			
42.ศรีสะเกษ																0			
รวม	262	13	2	13	12	1	11	1	16	1	9	130	8	34	31	4	7	1	557

จากตารางที่ 13 พบว่า ห้องสมุดที่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มากที่สุด คือ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (63 คน) รองลงมาได้แก่ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (60 คน) และสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (45 คน) และพบว่า มีห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 4 แห่ง ยังไม่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีปทุม (มีบุคลากรลาออกในช่วงที่ผู้วิจัยกำลังเก็บข้อมูล) วิทยาลัยคริสเตียน วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาลัยศรีโรภณ

นอกจากนั้นยังพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบรรณารักษ์มากที่สุด (262 คน) รองลงมาได้แก่ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ห้องสมุด (130 คน) และเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด (34 คน) ในขณะที่ บุคลากรที่มีวุฒิคอมพิวเตอร์โดยตรง ซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่ง นักวิเคราะห์ระบบงานคอมพิวเตอร์และเจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์มีเพียง 2 คน และ 13 คนตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในแง่ของวุฒิการศึกษาของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุด พบว่า มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด (211 คน) รองลงมาได้แก่วุฒิปริญญาตรี (210 คน) ส่วนวุฒิปริญญาโทและสูงกว่าปริญญาโท มีอยู่จำนวน 136 คน (ตารางที่ 14)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ตำแหน่งและวุฒิการศึกษาของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ของห้องสมุดในปัจจุบัน

ตำแหน่ง	สาขาวิชา	วุฒิการศึกษา			รวม
		ป.โทและ สูงกว่าป.โท	ป.ตรี	ต่ำกว่าป.ตรี	
1.บรรณารักษ์	-บรรณารักษ- ศาสตร์	110	145		255
	-ภาษาอังกฤษ		1		1
	-รัฐศาสตร์		2		2
	-คอมพิวเตอร์		2		2
	-อื่นๆ (ไม่ระบุ)		2		2
2.นักเอกสาร สนเทศ	-บรรณารักษ- ศาสตร์	3			3
	-จิตวิทยา	1			1
	-เกษตรศาสตร์	1	1		2
	-สังคมศาสตร์		1		1
	-วิทยาศาสตร์	3	1		4
	-คอมพิวเตอร์		1		1
	-ครุศาสตร์	1			1

ตารางที่ 14 ตำแหน่งและวุฒิการศึกษาของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ของห้องสมุดในปัจจุบัน (ต่อ)

ตำแหน่ง	สาขาวิชา	วุฒิการศึกษา			รวม
		ป.โทและ สูงกว่าป.โท	ป.ตรี	ต่ำกว่าป.ตรี	
3. นักวิเคราะห์ ระบบงาน คอมพิวเตอร์	-คอมพิวเตอร์	1	1		2
4. เจ้าหน้าที่ ระบบงาน คอมพิวเตอร์	-คอมพิวเตอร์		8		8
	-วิทยาศาสตร์		3		3
	(สถิติ)				
	-สังคมศาสตร์		1		1
	-วิศวกรรม- ศาสตร์(ไฟฟ้า)		1		1
5. อาจารย์	-คอมพิวเตอร์	2			2
	-บรรณารักษ- ศาสตร์	9			9
	-สังคมศาสตร์	1			1

ตารางที่ 14 ตำแหน่งและวุฒิการศึกษาของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ของห้องสมุดในปัจจุบัน (ต่อ)

ตำแหน่ง	สาขาวิชา	วุฒิการศึกษา			รวม
		ป.โทและ สูงกว่าป.โท	ป.ตรี	ต่ำกว่าป.ตรี	
6. นักวิชาการ	-สังคมศาสตร์		1		1
7. นักวิชาการ	-เทคโนโลยี	1			1
โสตทัศน-	การศึกษา				
ศึกษา	-บรรณารักษ-	1	3		4
	ศาสตร์				
	-สังคมศาสตร์		1		1
	-โสตทัศน-	1	3		4
	ศึกษา				
	-คอมพิวเตอร์		1		1
8. นักวิชาการ	-บัญชี		1		1
	เงินและบัญชี				

ตารางที่ 14 ตำแหน่งและวุฒิการศึกษาของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ของห้องสมุดในปัจจุบัน (ต่อ)

ตำแหน่ง	สาขาวิชา	วุฒิการศึกษา			รวม
		ป.โทและ สูงกว่าป.โท	ป.ตรี	ต่ำกว่าป.ตรี	
9. เจ้าหน้าที่ บริหารงาน ทั่วไป	-บัญชี -สังคมศาสตร์ -บรรณารักษ- ศาสตร์ -บริหารธุรกิจ -ไม่ระบุสาขา	1	9 4 1 1		1 9 4 1 1
10. พนักงาน ห้องสมุด	-ครุศาสตร์		1		1
11. พนักงานบัญชี	-บัญชี		1		1
12. พนักงาน ธุรการ	-บรรณารักษ- ศาสตร์ -ศึกษาศาสตร์ -สังคมศาสตร์ -ครุศาสตร์ -ไม่ระบุสาขา		2 2 1 1 2	1	2 2 1 1 3

ตารางที่ 14 ตำแหน่งและวุฒิการศึกษาของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ของห้องสมุดในปัจจุบัน (ต่อ)

ตำแหน่ง	สาขาวิชา	วุฒิการศึกษา			รวม
		ป.โทและ สูงกว่าป.โท	ป.ตรี	ต่ำกว่าป.ตรี	
13. เจ้าหน้าที่ ห้องสมุด	-บรรณารักษ- ศาสตร์		1		1
	-ครุศาสตร์		4		4
	-คอมพิวเตอร์			7	7
	-ไม่ระบุสาขา			118	118
14. เจ้าหน้าที่ ป้อนข้อมูล	-ไม่ระบุสาขา			8	8
15. เจ้าหน้าที่ พิมพ์ดีด	-ไม่ระบุสาขา			34	34
16. เจ้าหน้าที่ ธุรการ	-ไม่ระบุสาขา			31	31
17. เจ้าหน้าที่ เครื่องคอม- พิวเตอร์	-ไม่ระบุสาขา			4	4

ตารางที่ 14 ตำแหน่งและวุฒิการศึกษาของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ของห้องสมุดในปัจจุบัน (ต่อ)

ตำแหน่ง	สาขาวิชา	วุฒิการศึกษา			รวม
		ป.โทและ สูงกว่าป.โท	ป.ตรี	ต่ำกว่าป.ตรี	
18.ช่างอิเล็กทรอนิกส์	-ไม่ระบุสาขา			7	7
19. นักการ				1	1
รวม		136	210	211	557

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

2.1 ลักษณะการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ในการศึกษาการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาพบว่าห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษามีการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ 36 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 18 แห่งและเอกชน 18 แห่ง และไม่มีการวางแผนบุคลากร 6 แห่ง ในจำนวนห้องสมุด 36 แห่งที่มีการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ พบว่า มีห้องสมุด 32 แห่งที่มีการทำแผนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยห้องสมุดของรัฐที่มีการวางแผนบุคลากร ทั้ง 18 แห่งมีการทำแผนเป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหมด และมีห้องสมุดของเอกชนจำนวน 14 แห่งที่มีการทำแผนเป็นลายลักษณ์อักษร (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 การวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน

การวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. มีการวางแผนบุคลากร โดย			
1.1 มีแผนเป็นลายลักษณ์อักษร	18	14	32
1.2 ไม่มีแผนเป็นลายลักษณ์อักษร	-	4	4
2. ไม่มีการวางแผน	2	4	6

เมื่อศึกษาลักษณะของแผน พบว่า มีห้องสมุด 4 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 1 แห่ง และเอกชน 3 แห่ง ที่แผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นแผนเอกเทศ ส่วนห้องสมุดอีก 28 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 17 แห่งและเอกชน 11 แห่ง แผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นส่วนหนึ่งของแผนหลักอื่นๆ เช่น แผนพัฒนาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดแผนบุคลากรห้องสมุด งบประมาณ แผนพัฒนาบุคลากร แผนพัฒนาระบบเครือข่ายห้องสมุด มหาวิทยาลัยส่วนกลาง (THAILINET(M)) และส่วนภูมิภาค (PULINET) (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ลักษณะของแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน

ลักษณะของแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	รัฐ (N=18)	เอกชน (N=14)	รวม (N=32)
1. เป็นแผนเอกเทศ	1	3	4
2. เป็นส่วนหนึ่งของแผนหลักอื่นๆ	17	11	28

ส่วนระยะเวลาของแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์นั้น พบว่า ห้องสมุด 36 แห่ง ที่มีการวางแผนบุคลากร มีห้องสมุดของรัฐ 10 และเอกชน 4 แห่งได้วางแผนระยะยาว ซึ่งมีระยะเวลา 3-5 ปี มากที่สุด รองลงมาได้แก่แผนระยะสั้น 1-2 ปี ซึ่งมีเฉพาะในห้องสมุดของเอกชน 10 แห่งเท่านั้น นอกจากนั้นยังพบว่ามีการวางแผนระยะสั้นและระยะยาวควบคู่กันไปใน

ห้องสมุด 7 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 3 แห่งและเอกชน 4 แห่ง ส่วนห้องสมุดที่กำหนดระยะเวลาของแผนเกินกว่า 5 ปี มีเพียงห้องสมุดของรัฐ 5 แห่งเท่านั้น และที่น่าสนใจก็คือ ห้องสมุดของเอกชนส่วนใหญ่วางแผนระยะสั้น 1-2 ปีและไม่วางแผนระยะยาวเกินกว่า 5 ปี (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ระยะเวลาของแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน

ระยะเวลาของแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	รัฐ (N=18)	เอกชน (N=18)	รวม (N=36)
1. แผนระยะยาว 3-5 ปี	10	4	14
2. แผนระยะสั้น 1-2 ปี	-	10	10
3. แผนระยะสั้นและยาวควบคู่กันไป	3	4	7
4. แผนระยะยาวเกินกว่า 5 ปี	5	-	5

2.2 ขั้นตอนการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

เมื่อได้ศึกษาถึงสถานการณ์ที่ผู้บริหารห้องสมุดจะเตรียมการในการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ พบว่า ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 42 แห่งได้มีการเตรียมวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ในสถานการณ์ต่อไปนี้ โดยห้องสมุดของรัฐนั้น

เตรียมการวางแผนเมื่อมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในห้องสมุดมากที่สุด (19 แห่ง) รองลงมาได้แก่ เมื่อมีการขยายงานหรือปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (16 แห่ง) และเมื่อเกิดปัญหาขาดแคลนบุคลากรที่สามารถปฏิบัติงานได้ (6 แห่ง) ในขณะที่ในห้องสมุดของเอกชนนั้น เตรียมการวางแผนเมื่อมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในห้องสมุดมากที่สุด (18 แห่ง) รองลงมาได้แก่ เมื่อมีการขยายงานหรือปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (17 แห่ง) และเมื่อบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันไม่สามารถก้าวทันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (6 แห่ง) (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 สถานการณ์ที่ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเตรียมการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

สถานการณ์	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. เมื่อเตรียมการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในห้องสมุด	19	18	37
2. เมื่อมีการขยายงานหรือปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	16	17	33
3. เมื่อบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันไม่สามารถก้าวทันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	4	6	10
4. เมื่อเกิดปัญหาขาดแคลนบุคลากรที่สามารถปฏิบัติงานได้	6	3	9

ในการวางแผนบุคลากรนั้น ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาได้มีการปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนบุคลากร โดยพบว่า ที่ห้องสมุดของรัฐและเอกชนมีการวิเคราะห์กำลังคนที่มีอยู่ในห้องสมุดมากที่สุด (35 แห่ง) รองลงมาได้แก่ วิเคราะห์งาน (33 แห่ง) ศึกษาแผนรวมของห้องสมุด (29 แห่ง) พยากรณ์หรือคาดการณ์ความต้องการกำลังคนในอนาคต (28 แห่ง) และจัดทำแผนบุคลากร (23 แห่ง) (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 กิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาปฏิบัติในการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

กิจกรรม	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=20)	(N=22)	(N=42)
1. วิเคราะห์กำลังคนที่มีอยู่ในห้องสมุด	17	18	35
2. วิเคราะห์งาน	17	16	33
3. ศึกษาแผนรวมของห้องสมุด	13	16	29
4. พยากรณ์หรือคาดการณ์ความต้องการกำลังคนในอนาคต	13	15	28
5. จัดทำแผนบุคลากร	12	11	23
6. ประเมินผลแผนบุคลากร	7	8	15
7. ศึกษาการขยายตัวและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ	1	-	1

(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ส่วนในการร่างหรือจัดทำแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์นั้น
ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาใช้ข้อมูล คุณสมบัติของบุคลากรที่
ห้องสมุดต้องการมากที่สุด (36 แห่ง) รองลงมาได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน
(32 แห่ง) และจำนวนกำลังคนที่เหมาะสมในแต่ละหน่วยงาน (32 แห่ง) ตามลำดับ
แต่เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทห้องสมุด พบว่า ผู้บริหารห้องสมุดของรัฐและเอกชน
มีการใช้ข้อมูลแตกต่างกันโดย ในห้องสมุดของรัฐนั้น ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรที่มีอยู่
ในปัจจุบันและจำนวนกำลังคนที่เหมาะสมในแต่ละหน่วยงานมากที่สุด (17 แห่ง)
รองลงมาได้แก่ คุณสมบัติของบุคลากรที่ห้องสมุดต้องการ (15 แห่ง) และคำบรรยาย
ลักษณะงาน (13 แห่ง) ส่วนห้องสมุดของเอกชนใช้ข้อมูล คุณสมบัติของบุคลากรที่ห้องสมุด
ต้องการมากที่สุด (21 แห่ง) รองลงมาได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน
และจำนวนกำลังคนที่เหมาะสมในแต่ละหน่วยงาน (15 แห่ง) และ คำบรรยายลักษณะงาน
และจำนวนกำลังคนที่ต้องการจากการพยากรณ์ (8 แห่ง) (ตารางที่ 20)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนบุคลากร	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. คุณสมบัติของบุคลากรที่ห้องสมุดต้องการ	15	21	36
2. ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน	17	15	32
3. จำนวนกำลังคนที่เหมาะสมในแต่ละหน่วยงาน	17	15	32
4. คำบรรยายลักษณะงาน	13	8	21
5. จำนวนกำลังคนที่ต้องการจากการพยากรณ์	9	8	17
6. อัตราการขาดงาน	2	2	4
7. การขยายตัวของห้องสมุดและจำนวนผู้ให้บริการ	1	-	1
8. โครงการใหม่ๆที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	-	1	1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษานั้น พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนบุคลากรมากที่สุดได้แก่ ประเภทของคอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่ใช้ในห้องสมุด (35 แห่ง) รองลงมาได้แก่ งบประมาณของห้องสมุด (34 แห่ง) นโยบายของผู้บริหารห้องสมุดในเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (34 แห่ง) และประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (33 แห่ง)

หากพิจารณาตามประเภทห้องสมุด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนบุคลากรในห้องสมุดของรัฐและเอกชนมีความแตกต่างกัน โดยในห้องสมุดของรัฐนั้น พบว่า ประเภทของคอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่ใช้ในห้องสมุดและประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนบุคลากรมากที่สุด (18 แห่ง) รองลงมาได้แก่ งบประมาณของห้องสมุดและนโยบายของผู้บริหารห้องสมุดในเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (16 แห่ง) เท่ากัน ส่วนห้องสมุดของเอกชน พบว่า งบประมาณของห้องสมุดและนโยบายของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนมากที่สุด (18 แห่ง) รองลงมาได้แก่ ประเภทของคอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่ใช้ในห้องสมุด (17 แห่ง) และประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และขนาดและโครงสร้างของห้องสมุด (15 แห่ง) (ตารางที่ 21)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ปัจจัย	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. ประเภทของคอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่ใช้ ในห้องสมุด	18	17	35
2. งบประมาณของห้องสมุด	16	18	34
3. นโยบายของผู้บริหารห้องสมุดในเรื่องเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์	16	18	34
4. ประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	18	15	33
5. ขนาดและโครงสร้างของห้องสมุด	14	15	29
6. คุณสมบัตินี้และความสามารถของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ในปัจจุบัน	14	13	27
7. สภาพตลาดแรงงานและอัตราค่าจ้างของบุคลากร ทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	8	7	15
8. อัตราการไหลเวียนของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด	6	5	11
9. ความต้องการใช้บริการของผู้ใช้บริการ	1	-	1

จากปัจจัยต่างๆข้างต้น เมื่อให้ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจัดอันดับความสำคัญที่สุด 3 อันดับ ปรากฏผลดังนี้ (ตารางที่ 22)

- อันดับที่ 1 งบประมาณห้องสมุด (22 แห่ง)
- อันดับที่ 2 งบประมาณห้องสมุด (12 แห่ง) และประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (12 แห่ง)
- อันดับที่ 3 คุณสมบัติและความสามารถของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน (12 แห่ง)

ในขณะที่เมื่อพิจารณาเฉพาะห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ อันดับที่ 1 นโยบายของผู้บริหารห้องสมุดในเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (10 แห่ง) อันดับที่ 2 ประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (9 แห่ง) และอันดับที่ 3 คุณสมบัติและความสามารถของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน (7 แห่ง) (ตารางที่ 23)

ในขณะที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดอันดับปัจจัยที่สำคัญที่สุด 3 อันดับ ดังนี้ อันดับที่ 1 งบประมาณของห้องสมุด (19 แห่ง) อันดับที่ 2 นโยบายของผู้บริหารห้องสมุดในเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (8 แห่ง) และอันดับที่ 3 ประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (6 แห่ง) (ตารางที่ 23)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 การจัดอันดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนบุคลากรทางด้าน
เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ปัจจัย	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3
1. งบประมาณของห้องสมุด	22	12	5
2. นโยบายของผู้บริหารห้องสมุดในเรื่อง เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	19	9	-
3. ประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	2	12	8
4. ขนาดและโครงสร้างของห้องสมุด	3	3	6
5. ประเภทของคอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่ใช้ ในห้องสมุด	3	1	9
6. คุณสมบัตินี้และความสามารถของบุคลากรที่ ปฏิบัติงานในปัจจุบัน	1	3	12
7. อัตราการไหลเวียนของบุคลากรทางด้าน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุด	-	2	-
8. สภาพตลาดแรงงานอัตราค่าจ้างของบุคลากร ทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	-	-	2
9. ความต้องการใช้บริการของผู้ใช้บริการ	1	-	-

ตารางที่ 23 การจัดอันดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ประเภทห้องสมุด	ปัจจัยอันดับ 1	ปัจจัยอันดับ 2	ปัจจัยอันดับ 3
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายของผู้บริหารห้องสมุด ในเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (10) - งบประมาณของห้องสมุด(3) - ขนาดและโครงสร้างของ ห้องสมุด(3) - ประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์(1) - ประเภทของคอมพิวเตอร์และ โปรแกรมที่ใช้ในห้องสมุด(1) - คุณสมบัติและความสามารถของ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน(1) - อื่นๆ (ความต้องการใช้บริการ ของผู้ใช้บริการ(1)) 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์(9) - งบประมาณของห้องสมุด(6) - คุณสมบัติและความสามารถ ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน ปัจจุบัน(2) - นโยบายของผู้บริหารห้องสมุด ในเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์(1) - ขนาดและโครงสร้างของ ห้องสมุด(1) - ประเภทของคอมพิวเตอร์และ โปรแกรมที่ใช้ในห้องสมุด(1) 	<ul style="list-style-type: none"> - คุณสมบัติและความสามารถ ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน ปัจจุบัน(7) - ประเภทของเครื่องคอม พิวเตอร์และโปรแกรมที่ใช้ ในห้องสมุด(6) - งบประมาณของห้องสมุด(3) - ประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์(2) - ขนาดและโครงสร้างของ ห้องสมุด(2)
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เอกชน	<ul style="list-style-type: none"> - งบประมาณของห้องสมุด(19) - นโยบายของผู้บริหารห้องสมุด ในเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (9) - ประเภทของคอมพิวเตอร์และ โปรแกรมที่ใช้ในห้องสมุด(2) - ประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์(1) 	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายของผู้บริหารห้องสมุด ในเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์(8) - งบประมาณของห้องสมุด(6) - ประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์(3) - ขนาดและโครงสร้างของ ห้องสมุด(2) - อัตราการไหลเวียนของ บุคลากรทางด้านเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด(2) - คุณสมบัติและความสามารถของ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน (1) 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเภทงานที่ใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์(6) - คุณสมบัติและความสามารถ ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน ปัจจุบัน(5) - ขนาดและโครงสร้างของ ห้องสมุด(4) - ประเภทของคอมพิวเตอร์และ โปรแกรมที่ใช้ในห้องสมุด(3) - งบประมาณของห้องสมุด(2) - สภาพตลาดแรงงานและอัตรา ค่าจ้างของบุคลากรทางด้าน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์(2)

จากการสัมภาษณ์ถึงนโยบายหรือเป้าหมายในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ของผู้บริหารห้องสมุด ซึ่งจัดว่าเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง ในการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ พบว่า ผู้บริหารห้องสมุดของรัฐและเอกชนมีนโยบายหรือเป้าหมายในการนำคอมพิวเตอร์แตกต่างกัน โดยผู้บริหารห้องสมุดของรัฐต้องการใช้คอมพิวเตอร์ครบทุกงาน และเชื่อมโยงข่ายงานภายนอกได้มากที่สุด (10 แห่ง) รองลงมาได้แก่ใช้คอมพิวเตอร์ให้ครบทุกงานในห้องสมุด (4 แห่ง) และนำโปรแกรมสำเร็จรูปแบบบูรณาการมาใช้ในห้องสมุดและเชื่อมโยงข่ายงานภายนอกได้ (3 แห่ง) ส่วนผู้บริหารห้องสมุดของเอกชนนั้น มีนโยบายหรือเป้าหมายที่ต้องการใช้คอมพิวเตอร์ครบทุกงานในห้องสมุดมากที่สุด (8 แห่ง) รองลงมาได้แก่ใช้คอมพิวเตอร์ในงานบางประเภทที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและการทำงานของบุคลากร (6 แห่ง) และใช้คอมพิวเตอร์ครบทุกงานและเชื่อมโยงข่ายงานภายนอกได้ (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 นโยบายหรือเป้าหมายสูงสุดของผู้บริหารห้องสมุดในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้

นโยบายหรือเป้าหมายสูงสุด	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=20)	(N=22)	(N=42)
1. ใช้คอมพิวเตอร์ครบทุกงาน และเชื่อมโยงข่ายงานภายนอก	10	5	15
2. ใช้คอมพิวเตอร์ครบทุกงานในห้องสมุด	4	8	12
3. ใช้คอมพิวเตอร์ในงานบางประเภทที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและการทำงานของบุคลากร	-	6	6
4. นำโปรแกรมสำเร็จรูปแบบบูรณาการมาใช้ในห้องสมุดและเชื่อมโยงข่ายงานภายนอกได้	3	-	3
5. ใช้คอมพิวเตอร์ครบทุกงาน ทั้งในห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะโดยสามารถเชื่อมโยงกันได้ และเชื่อมโยงข่ายงานภายนอก	1	1	2

ตารางที่ 24 นโยบายหรือเป้าหมายสูงสุดของผู้บริหารห้องสมุดในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ (ต่อ)

นโยบายหรือเป้าหมายสูงสุด	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
6. ใช้คอมพิวเตอร์ครบทุกงาน และสามารถเชื่อมโยงไปยังจุดต่างๆ ภายในสถาบัน และเชื่อมโยงข่ายงานภายนอก	1	1	2
7. ใช้คอมพิวเตอร์ครบทุกงาน ทั้งในห้องสมุดกลางและห้องสมุดสาขา	1	-	1
8. เป็นห้องสมุดอัตโนมัติเต็มรูปแบบ และผู้ใช้มีความพึงพอใจในผลของการนำคอมพิวเตอร์มาใช้	-	1	1

นอกจากนี้ในการศึกษาเกี่ยวกับความสนับสนุนของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในห้องสมุด พบว่า มีห้องสมุด 27 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 14 แห่ง และเอกชน 13 แห่ง ที่ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาให้การสนับสนุนทั้งในด้านนโยบายและกำลังเงิน ส่วนห้องสมุดอีก 10 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 4 แห่งและเอกชน 6 แห่ง ผู้บริหารสถาบันให้การสนับสนุนในด้านนโยบายแต่ไม่สนับสนุนกำลังเงินเท่าที่ควร และมีห้องสมุด 3 แห่งโดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 2 แห่งและเอกชน 1 แห่ง ที่ผู้บริหารสถาบันไม่สนับสนุนทั้งในด้านนโยบายและกำลังเงิน นอกจากนี้ มีห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 2 แห่ง ไม่ตอบคำถามนี้ เพราะยังไม่ได้นำคอมพิวเตอร์มาใช้และยังไม่เคยขอความสนับสนุนจากผู้บริหารสถาบัน (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ความสนับสนุนของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในห้องสมุด

ความสนับสนุน	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. สนับสนุนทั้งในด้านนโยบายและกำลังเงิน	14	13	27
2. สนับสนุนในด้านนโยบายแต่ไม่สนับสนุน กำลังเงินเท่าที่ควร	4	6	10
3. ไม่สนับสนุนทั้งด้านนโยบายและกำลังเงิน	2	1	3
4. ไม่ตอบ	-	2	2

สำหรับเหตุผลที่ผู้บริหารห้องสมุด ระบุว่า ผู้บริหารสถาบันไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร นั้น อาจเนื่องมาจาก 1) งบประมาณของสถาบันมีอยู่จำกัด (9 แห่ง) 2) การพัฒนาทางวิชาการในหน่วยงานคณะและภาควิชามีความสำคัญมากกว่า (6 แห่ง) 3) ห้องสมุดสามารถพึ่งตนเองได้ (5 แห่ง)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4 ปัญหาในการดำเนินการตามแผนบุคลากรด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ในการศึกษาปัญหาในการดำเนินการตามแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ที่วางไว้ พบว่า ห้องสมุดที่ได้มีการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ทั้ง 36 แห่ง ประสบปัญหาในการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ โดยในภาพรวมนั้น พบว่า ปัญหาขบประมาณมีจำกัด เป็นปัญหาที่ประสบมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาตามประเภทห้องสมุด พบว่า ห้องสมุดของรัฐและเอกชนประสบปัญหาแตกต่างกัน โดยในห้องสมุดของรัฐนั้น ปัญหาที่ประสบได้แก่ 1) ขบประมาณมีจำกัด (13 แห่ง) 2) กระบวนการในระบบราชการทำให้การอนุมัติโครงการต่างๆล่าช้าและไม่เป็นไปตามแผน (6 แห่ง) 3) ได้รับอนุมัติอัตรากำลังจากกพ.แต่ไม่มีขบประมาณที่จะจ่ายเงินค่าจ้างได้ ทำให้ไม่สามารถจัดหาบุคลากรมาทำงานได้ (4 แห่ง) ส่วนในห้องสมุดของเอกชนนั้น ปัญหาที่ประสบได้แก่ 1) ความไม่พร้อมทางด้านเทคนิค ได้แก่ โปรแกรมที่ใช้ไม่ตรงกับความต้องการ ฯลฯ (5 แห่ง) 2) ไม่สามารถสรรหาคณะทำงานในอัตราที่ตั้งไว้ได้ (4 แห่ง) 3) ขบประมาณมีจำกัด ความไม่พร้อมของบุคลากรในห้องสมุดทั้งในด้านความรู้ความสามารถ และทัศนคติ และผู้บริหารสถาบันไม่สนับสนุนและไม่เห็นความสำคัญ (3 แห่ง) (ตารางที่ 26) (6 แห่ง) และ 4) ไม่สามารถสรรหาคณะทำงานในอัตรากำลังที่ตั้งไว้ได้ (6 แห่ง)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 ปัญหาในการดำเนินการตามแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่วางไว้

ปัญหาในการดำเนินการตามแผน	รัฐ (N=18)	เอกชน (N=18)	รวม (N=36)
1. งบประมาณมีจำกัด	13	3	16
2. กระบวนการในระบบราชการทำให้การขออนุมัติโครงการต่างๆ ล่าช้าและไม่เป็นไปตามแผน	6	-	6
3. ความไม่พร้อมของบุคลากรในห้องสมุดทั้งในด้านความรู้ความสามารถและทัศนคติ	3	3	6
4. ไม่สามารถสรรหาคณะทำงานในอัตราค่าจ้างที่ตั้งไว้ได้ เพราะเงินเดือนต่ำกว่าการจ้างหน่วยงานคอมพิวเตอร์โดยตรง	2	4	6
5. ผู้บริหารสถาบัน (มหาวิทยาลัย) ไม่สนับสนุนและไม่เห็นความสำคัญ	2	3	5
6. ความไม่พร้อมทางด้านเทคนิค ได้แก่ โปรแกรมที่ใช้ไม่ตรงกับความต้องการ, ความล่าช้าในการพัฒนาโปรแกรม, การเปลี่ยนโปรแกรมที่ใช้	-	5	5
7. ได้รับอนุมัติอัตราค่าจ้างจาก ก.พ. แต่ไม่มีงบประมาณที่จะจ่ายเงินค่าจ้างให้ได้ ทำให้ไม่สามารถจัดหาคณะกรมาทำงานได้	4	-	4

ตารางที่ 26 ปัญหาในการดำเนินการตามแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่วางไว้
(ต่อ)

ปัญหาในการดำเนินการตามแผน	รัฐ (N=18)	เอกชน (N=18)	รวม (N=36)
8. ตำแหน่งบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นที่ต้องการ เช่น โปรแกรมเมอร์ ไม่สามารถขอตั้งอัตราไว้ในห้องสมุดได้	2	1	3
9. การเปลี่ยนตัวผู้บริหารห้องสมุด ทำางานไม่ต่อเนื่อง เพราะมีการทบทวนแผน และ เริ่มต้นแผนใหม่	1	2	3
10. ขาดคนที่จะวางแผนบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	-	1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากปัญหาดังกล่าวผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

1. ควรกระจายอำนาจและให้อำนาจการตัดสินใจแก่ห้องสมุดมากขึ้น
2. ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรร่วมมือกันเพื่อของบประมาณในการดำเนินการพัฒนาการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด เช่น โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง (THAILINET (M)) และส่วนภูมิภาค (PULINET)
3. ปรับแผนไปตามสถานการณ์ของงบประมาณและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี
4. จัดหางบประมาณจากภายนอก เช่น การจัดสัมมนา ฝึกอบรม เพื่อนำรายได้มาช่วยเหลือกิจกรรม
5. จ้างลูกจ้างชั่วคราว
6. ยืนยันความจำเป็นของแผนหรือโครงการนั้นๆ ต่อผู้บริหารสถาบัน ถึงแม้ว่าจะได้รับการอนุมัติช้ากว่ากำหนดก็ตาม
7. ประเมินผลแผนทุกปี

2.5 ความเห็นของผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในเรื่องการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในอนาคต

ในการศึกษาความเห็นของผู้บริหารห้องสมุดถึงความจำเป็นในการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ พบว่า ผู้บริหารห้องสมุดส่วนใหญ่ (39 แห่ง) เห็นด้วยว่าการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้งานห้องสมุดจำเป็นต้องมีการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ส่วนผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 3 แห่ง คือ วิทยาลัยคริสเตียน วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ และวิทยาลัยภาคกลาง ไม่มีความเห็น ทั้งนี้เพราะ

1. สภาพของห้องสมุด ยังไม่มีความพร้อมในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้
2. ตัวผู้บริหารห้องสมุดเองยังไม่มีประสบการณ์ในการบริหารมากพอที่จะสามารถวางแผนบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้บริหารห้องสมุดยังไม่ทราบนโยบายและแนวทางของการวางแผนของสถาบัน เกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ ตลอดจนนโยบายเกี่ยวกับบุคลากร

ส่วนลักษณะและระยะเวลาที่เหมาะสมของแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในอนาคตนั้น ผู้บริหารห้องสมุด 39 แห่ง ที่เห็นด้วยว่าควรมีการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โดยผู้บริหารห้องสมุด 19 แห่ง เป็นห้องสมุดของรัฐ 7 แห่ง และเอกชน 12 แห่ง มีความเห็นว่า ลักษณะของแผนควรเป็นแผนเอกเทศและเป็นแผนระยะยาวมากที่สุด ส่วนอีก 20 แห่ง เห็นว่าการวางแผนทางด้านบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีควรเป็นส่วนหนึ่งของแผนที่เกี่ยวข้อง โดย 15 แห่งซึ่งเป็นห้องสมุดของรัฐ 11 แห่งและเอกชน 4 แห่ง มีความเห็นว่า ควรเป็นแผนระยะยาว และอีก 5 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 2 แห่งและเอกชน 3 แห่ง มีความเห็นว่า ควรเป็นแผนระยะสั้น (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ลักษณะและระยะเวลาของแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในอนาคต

ลักษณะ	ระยะเวลา	รัฐ	เอกชน	รวม
		(N=20)	(N=19)	(N=39)
1. เป็นแผนเอกเทศ	ระยะยาว	7	12	19
2. เป็นส่วนหนึ่งของแผนที่เกี่ยวข้อง	ระยะยาว	11	4	15
3. เป็นส่วนหนึ่งของแผนที่เกี่ยวข้อง	ระยะสั้น	2	3	5

ความเห็นที่แตกต่างกันของผู้บริหารห้องสมุดในเรื่องความเหมาะสมของลักษณะ และระยะเวลาของแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มีเหตุผลดังนี้

1. กลุ่มที่เห็นว่า ควรวางแผนเป็นเอกเทศและระยะยาว (19 แห่ง) ให้เหตุผลว่า
 - 1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ต้องใช้เวลานานและต้องกระทำเป็นอันดับแรก ดังนั้น จึงต้องวางแผนระยะยาว
 - 1.2 การทำเป็นแผนเอกเทศ แสดงให้เห็นว่า บุคลากรเป็นเรื่องสำคัญ
 - 1.3 การทำเป็นแผนเอกเทศ จะทำให้การทำงานมีความต่อเนื่อง เพราะไม่ต้องขึ้นอยู่กับภาระงานตามแผนที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนั้น ผู้บริหารห้องสมุด ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าถึงแม้ว่าจะวางแผนระยะยาว ก็ควรจะมีการประเมินผลแผนทุกๆปี เพื่อปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และควรมีแผนระยะสั้นเป็นลักษณะแผนปฏิบัติการตามแผนระยะยาว

2. กลุ่มที่เห็นว่า แผนบุคลากรควรเป็นส่วนหนึ่งของแผนที่เกี่ยวข้องและเป็นแผนระยะยาว (15 แห่ง) ให้เหตุผลว่า การจัดทำเป็นแผนเอกเทศจะไม่ประสบความสำเร็จและไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณจากผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเท่าที่ควร

3. กลุ่มที่เห็นว่า แผนบุคลากรควรเป็นส่วนหนึ่งของแผนที่เกี่ยวข้องและเป็นแผนระยะสั้น (5 แห่ง) ให้เหตุผลว่า

- 3.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในระยะยาว เป็นการเสี่ยงในด้านการลงทุน เพราะอาจไม่สามารถรักษามูลค่าบุคลากรไว้ได้

- 3.2 การเตรียมบุคลากรในระยะยาว อาจไม่สอดคล้องกับนโยบายการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ เพราะเทคโนโลยีมีพัฒนาการอยู่ตลอดเวลา นโยบายในเรื่องนี้จึงอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย

- 3.3 การทำแผนระยะสั้นมีความคล่องตัวในการประเมินผลและปรับแผนได้ตามสถานการณ์

ตอนที่ 3 ความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

3.1 บุคลากรที่ปฏิบัติงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดในปัจจุบัน

ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ทั้งรัฐและเอกชน (34 แห่ง) มีปัญหาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ มีห้องสมุดเพียง 2 แห่งเท่านั้น คือ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่มีบุคลากรปฏิบัติงานทางด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอ แต่อย่างไรก็ดี ด้วยความที่ยังไม่คุ้นเคยกับระบบการทำงานใหม่ทำให้การทำงานยังช้าอยู่บ้าง

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนได้มีวิธิตำเนินการแก้ไขปัญหามูลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอคล้ายคลึงกัน โดยห้องสมุด 34 แห่ง ซึ่งเป็นห้องสมุดของรัฐ 19 แห่งและเอกชน 15 แห่งได้พัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้สามารถปฏิบัติงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้ รองลงมาได้แก่ การขออัตราว่างทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพิ่มในห้องสมุด 27 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 16 แห่งและเอกชน 11 แห่ง และห้องสมุด 20 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 10 แห่งและเอกชน 10 แห่ง ใช้วิธีขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานคอมพิวเตอร์ของสถาบัน (ตารางที่ 28)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 วิธีดำเนินการแก้ไขปัญหาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ

วิธีดำเนินการแก้ไข้ปัญหา	รัฐ (N=19)	เอกชน (N=15)	รวม (N=34)
1. พัฒนาศูนย์คอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ให้สามารถปฏิบัติงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้	19	15	34
2. ขออัตรากำลังทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	16	11	27
3. ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานคอมพิวเตอร์ของสถาบัน	10	10	20
4. ขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกสถาบัน	8	5	13
5. ระวังงานไว้ก่อนจนกว่าจะมีบุคลากรเพียงพอ	-	6	6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 ความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ผลการศึกษาพบว่า ห้องสมุดเกือบทุกแห่ง (40 แห่ง) มีความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โดยที่ห้องสมุด 2 แห่ง คือ ห้องสมุดวิทยาลัยภาคกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์ ยังไม่มีความต้องการบุคลากรทางด้านนี้ เพราะยังไม่มีความพร้อมในการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด

ในการสอบถามความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในอนาคตของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาแต่ละสถาบัน ผลที่ได้มีดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 29)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 ความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดในอนาคต

ห้องสมุด	บรรณาธิการ	นักเอกสาร	นักวิเคราะห์ระบบงานฯ	เจ้าหน้าที่ระบบงานฯ	อาจารย์	เจ้าหน้าที่เตรียมห้องสมุด		เจ้าหน้าที่บอนด์ข้อมูล	เจ้าหน้าที่พิมพ์เครื่องคอมพิวเตอร์	เจ้าหน้าที่ธุรการการเงิน	เจ้าหน้าที่พัสดุ	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	รวม
						ข้อมูล	สมุด						
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	7	2	1	2	3	2	2	2	2	1	1	18	
2. เกษตรศาสตร์	7	8	3	2	4	4	6	4	2	4	1	41	
3. ขอนแก่น		1	2	2					2			6	
4. เชียงใหม่	8	1	2	2	3	2		3	2	1	1	17	
5. ธรรมศาสตร์	5		2	2	2			2	2			9	
6. นเรศวร	5	1	1	2	5	2	10	2	2	1	1	29	
7. บูรพา	6		2	2	1	60	10	40	3	20	4	148	
8. มหิดล	4	1				2			2			9	

ตารางที่ 29 ความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดนานาชาติ (ต่อ)

ห้องสมุด	บรรณาธิการ	นักเอกสารสนเทศ	นักวิเคราะห์ระบบงาน	เจ้าอาจาจารย์	เจ้าหน้าที่เตรียมห้องสมุด	เจ้าหน้าที่ป้อนข้อมูล	เจ้าหน้าที่พิมพ์เครื่องคอมพิวเตอร์	เจ้าหน้าที่การเงิน	เจ้าหน้าที่พัสดุ	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	รวม
15. อุบลราชธานี	6	1	1		1	4	2		1		16
16. เทศบาลนครแม่ฮ่องสอน	10	2	2		10	15			1	3	44
17. เทศบาลนครเชียงใหม่	1		1	1	1		3				7
18. เทศบาลนครเชียงใหม่	4	1					3		1		13

ตารางที่ 29 ความต้องการบุคลากรทางด้านเทคนิคคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดในอนาคต (ต่อ)

ห้องสมุด	บรรณารักษ์	นักเอกสารสนเทศ	นักวิเคราะห์ระบบงานๆ	เจ้าระบบงานๆ	อาจารย์	เจ้าเตรียมห้องสมุด	เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	เจ้าหน้าที่บ่อนข้อมูล	เจ้าหน้าที่พิมพ์ติดต่อ	เจ้าหน้าที่เครื่องคอมพิวเตอร์	เจ้าหน้าที่ธุรการ	เจ้าหน้าที่การเงิน	เจ้าหน้าที่พัสดุ	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	รวม
19. เทคนิคินโถย พระจอมเกล้า ลาดกระบัง	10	7	6	8		3	2	3	2	1	2			1	45
20. บัณฑิตพัฒน- บริหารศาสตร์	1				5			1							7
21. กรุงเทพ	13	7	3	4			30								57
22. เกริก	6	2		1			2	2		1	1				15
23. พายัพ	2		1	1			4	2							10
24. ศรีปทุม	6			1											10

ตารางที่ 29 ความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดในอนาคต (ต่อ)

ห้องสมุด	บรรณาธิการ	นักเอกสารสนเทศ	นักวิเคราะห์ระบบงาน	เจ้าหน้าที่ระบบงาน	อาจารย์	เจ้าหน้าที่เตรียมข้อมูล	เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	เจ้าหน้าที่บียนข้อมูล	เจ้าหน้าที่พิมพ์ติด	เจ้าหน้าที่เครื่องคอมพิวเตอร์	เจ้าหน้าที่การเงิน	เจ้าหน้าที่พัสดุ	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	รวม
25. เอเชียอาคเนย์	1		1					1						3
26. หอการค้าไทย			1				4							5
27. หัวใจเฉลิม	10	2		2			10		1					26
พระเกียรติ														
28. อัสสัมชัญ	11	2	3	3		3	6			4				32
29. รังสิต	8	3	2	2		1	1	1	1	1				21
30. ธุรกิจบัณฑิตย	1		1	1		1			2	1				7
31. สยาม	1		1			1								3
32. เซนต์หลุยส์														0
33. คริสเตียน	1	1					2							4
34. เกษมบัณฑิต	4	4							2	1				11

ตารางที่ 29 ความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดในอนาคต (ต่อ)

ห้องสมุด	บรรณารักษ์	นักเอกสารสนเทศ	นักวิเคราะห์ระบบงานฯ	เจ้าอาจาจารย์	เจ้าหน้าที่เตรียมห้องสมุด	เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์	เจ้าหน้าที่พิมพ์คอมฯ	เจ้าหน้าที่ธุรการ	เจ้าหน้าที่การเงิน	เจ้าหน้าที่พัสดุ	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	รวม
35. เชนต์จอห์น	1	2	1		1	1						6
36. มิซัน	1		1		1	1						4
37. วงษ์สวัสดิกุล	2	2	2		1	1	1				1	13
38. ภาคกลาง												0
39. มหานคร	2		2		1							5
40. โขนก	2		2		1					1		9
41. ภาคตะวันออก	2	2	2		1	2	2				1	22
เชียงใหม่												
42. ศรีสะเกษ	2		1		1			1				5
รวม	174	75	56	62	5	169	71	43	41	1	20	831

จากตารางที่ 29 ซึ่งแสดงความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในอนาคตของแต่ละสถาบันนั้น หากพิจารณาเฉพาะ เรื่องตำแหน่งพบว่า ตำแหน่งของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ ตำแหน่งบรรณารักษ์ (174 คน) รองลงมาได้แก่ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ห้องสมุด (169 คน) และนักเอกสารสนเทศ (75 คน) นอกจากนี้ยังพบว่า ตำแหน่งที่ต้องใช้ผู้ที่มีคุณวุฒิทางคอมพิวเตอร์โดยตรง เช่น นักวิเคราะห์ระบบงานคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์ และเจ้าหน้าที่เครื่องคอมพิวเตอร์ แม้ว่าจะมีจำนวนไม่มากที่สุด แต่ก็ปรากฏว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่มีความต้องการบุคลากรตำแหน่งดังกล่าว

นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาในเรื่องวุฒิการศึกษาของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดในอนาคต จากความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในอนาคต จำนวนทั้งหมด 831 คน ปรากฏว่า วุฒิการศึกษาของบุคลากรที่ห้องสมุดต้องการและมีจำนวนมากเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ บุคลากรที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีโดยมีความต้องการทั้งหมด 413 คน รองลงมาคือระดับวุฒิปริญญาตรีมีความต้องการ 235 คน และวุฒิปริญญาโทขึ้นไป มีความต้องการ 183 คน (ตารางที่ 30)

เมื่อพิจารณาในเรื่องประสบการณ์ทางคอมพิวเตอร์ของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ห้องสมุดต้องการในอนาคต พบว่า ในจำนวนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ห้องสมุดต้องการทั้งหมด 831 คนนั้น ระบุว่า ต้องมีประสบการณ์หรือความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์เป็นจำนวน 562 คน

ตารางที่ 30 ตำแหน่งและวุฒิการศึกษาของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ที่ห้องสมุดต้องการในอนาคต

ตำแหน่ง	สาขาวิชา	วุฒิการศึกษา			ประสบการณ์ คอมพิวเตอร์		รวม
		ป.โท และสูง กว่า	ป.ตรี	ต่ำกว่า ป.ตรี	ต้อง การ	ไม่ จำเป็น	
1. บรรณารักษ์							
	-บรรณารักษศาสตร์	79	90		X	X	169
	-คอมพิวเตอร์	3	3			X	5
2. นักเอกสารสนเทศ							
	-บรรณารักษศาสตร์	14	16		X		30
	-วิทยาศาสตร์ (สถิติ)	15	8		X	X	23
	-สังคมศาสตร์		15		X	X	15
	-คอมพิวเตอร์	3	4		X	X	7
3. นักวิเคราะห์ระบบงาน คอมพิวเตอร์							
	-คอมพิวเตอร์	26	22		X	X	48
	-วิทยาศาสตร์ (สถิติ)	4			X		4
	-บรรณารักษศาสตร์	4			X		4

ตารางที่ 30 ตำแหน่งและวุฒิการศึกษาของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ที่ห้องสมุดต้องการในอนาคต (ต่อ)

ตำแหน่ง	สาขาวิชา	วุฒิการศึกษา			ประสบการณ์คอมพิวเตอร์		รวม
		ป.โท และสูง กว่า	ป.ตรี	ต่ำกว่า ป.ตรี	ต้อง การ	ไม่ จำเป็น	
4. เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์							
	-คอมพิวเตอร์	29	31		X	X	60
	-วิทยาศาสตร์ (สถิติ)	1	1		X		2
5. อาจารย์							
	-บรรณารักษศาสตร์	4			X		4
	-คอมพิวเตอร์	1			X		1
6. เจ้าหน้าที่เตรียมข้อมูล							
	-บรรณารักษศาสตร์		27		X	X	27
	-คอมพิวเตอร์		10		X	X	10
	-วิทยาศาสตร์ (สถิติ)		4		X	X	4
	-สังคมศาสตร์		3			X	3
	-ไม่ระบุสาขา			1	X		1

ตารางที่ 30 ตำแหน่งและวุฒิการศึกษาของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ที่ห้องสมุดต้องการในอนาคต (ต่อ)

ตำแหน่ง	สาขาวิชา	วุฒิการศึกษา			ประสบการณ์ คอมพิวเตอร์		รวม
		ป.โท และสูง กว่า	ป.ตรี	ต่ำกว่า ป.ตรี	ต้อง การ	ไม่ จำเป็น	
7. เจ้าหน้าที่ห้องสมุด							
	-คอมพิวเตอร์			61	X	X	61
	-สาขาอื่นๆ			108	X	X	108
8. เจ้าหน้าที่บ่อนข้อมูล							
	-คอมพิวเตอร์			39	X	X	39
	-สาขาอื่นๆ			32	X	X	32
9. เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด							
	-คอมพิวเตอร์			31	X	X	31
	-สาขาอื่นๆ			37	X	X	37
10. เจ้าหน้าที่ธุรการ							
	-คอมพิวเตอร์			15	X	X	15
	-สาขาอื่นๆ			28	X	X	28

ตารางที่ 30 ตำแหน่งและวุฒิการศึกษาของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ที่ห้องสมุดต้องการในอนาคต (ต่อ)

ตำแหน่ง	สาขาวิชา	วุฒิการศึกษา			ประสบการณ์คอมพิวเตอร์		รวม
		ป.โท และสูง กว่า	ป.ตรี	ต่ำกว่า ป.ตรี	ต้อง การ	ไม่ จำเป็น	
11. เจ้าหน้าที่เครื่อง คอมพิวเตอร์							
	-คอมพิวเตอร์			36	X	X	36
	-สาขาอื่นๆ			5	X		5
12. เจ้าหน้าที่การเงิน							
	-บัญชี		1		X		1
13. เจ้าหน้าที่พัสดุ							
	-บริหาร		1		X		1
14. ช่างอิเล็กทรอนิกส์							
	-ไฟฟ้า			1		X	1
	-คอมพิวเตอร์			11	X	X	11
	-สาขาอื่นๆ			8	X	X	8
รวม		183	235	413			831

ขณะเดียวกัน เมื่อได้สัมภาษณ์ถึงคุณสมบัติของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ห้องสมุดมีความต้องการมากที่สุด เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปรากฏว่า ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน 40 แห่ง (ยกเว้นห้องสมุดของวิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์และวิทยาลัยภาคกลาง เพราะยังไม่มีความต้องการบุคลากร) มีความต้องการแตกต่างกัน โดยผู้บริหารห้องสมุดของรัฐต้องการบุคลากรที่มีวุฒิปริญญาโทสาขาบรรณารักษศาสตร์ มีความรู้ หรือประสบการณ์ทางคอมพิวเตอร์มากที่สุด (7 แห่ง) ในขณะที่ผู้บริหารห้องสมุดของเอกชนต้องการบุคลากรที่มีวุฒิปริญญาตรีสาขาคอมพิวเตอร์มากที่สุด (8 แห่ง) (ตารางที่ 31)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 คุณสมบัติของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ผู้บริหารห้องสมุดต้องการมากที่สุด

คุณสมบัติของบุคลากร	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=20)	รวม (N=40)
1. ปริญญาโทสาขาบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ มีความรู้หรือประสบการณ์ทาง คอมพิวเตอร์	7	6	13
2. ปริญญาตรีสาขาคอมพิวเตอร์	4	8	12
3. ปริญญาโทสาขาคอมพิวเตอร์	4	2	6
4. ปริญญาตรีสาขาบรรณารักษศาสตร์มีความรู้หรือ ประสบการณ์ทางคอมพิวเตอร์	—	3	3
5. ปริญญาโททุกสาขา มีความรู้หรือประสบการณ์ ทางคอมพิวเตอร์	2	—	2
6. ปริญญาตรีหรือโท ทุกสาขามีความรู้ในงาน ห้องสมุดและมีความรู้หรือประสบการณ์ทาง คอมพิวเตอร์	1	1	2
7. ปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ เรียกอย่างอื่นซึ่งว่าด้วย การจัดการสารสนเทศ โดยเครื่องจักรกล	1	—	1
8. ปริญญาตรี ทุกสาขาทางด้านวิทยาศาสตร์ มีความรู้หรือประสบการณ์ทางคอมพิวเตอร์	1	—	1

จากการศึกษาความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง สามารถนำมาเปรียบเทียบกับจำนวนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่เดิม โดยพบว่า มีห้องสมุด 2 แห่ง คือ ห้องสมุดของวิทยาลัยเซนต์หลุยส์และวิทยาลัยภาคกลาง ที่มีบุคลากรทางด้านนี้อยู่เพียงแห่งละ 1 คน และ ยังไม่มีความต้องการเพิ่มขึ้น ในขณะที่ห้องสมุด 4 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาลัยคริสเตียน วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาลัยศรีโสภณ ไม่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน แต่มีความต้องการในอนาคต (ตารางที่ 32)

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดที่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อยู่แล้วในปัจจุบัน พบว่า ห้องสมุดที่มีความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มากที่สุด ได้แก่ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา (148 คน) รองลงมาได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (57 คน) และสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ต้องการ 45 คนเท่ากัน (ตารางที่ 32)

เมื่อพิจารณาในแง่ปริมาณรวม โดยคิดจากบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีในปัจจุบัน รวมกับความต้องการบุคลากรที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต พบว่า สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา จะเป็นห้องสมุดที่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มากที่สุด (160 คน) รองลงมาได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (120 คน) และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (67 คน) ตามลำดับ (ตารางที่ 32)

นอกจากนั้น เมื่อเปรียบเทียบจำนวนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งในปัจจุบัน กับความต้องการที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต พบว่า ปัจจุบันห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

อยู่ทั้งหมด 557 คน จากการศึกษา พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษามีความต้องการบุคลากรทางด้านนี้ในอนาคตเป็นจำนวน 831 คน ซึ่งหมายความว่า ในอนาคต ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจะมีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ รวมกันทั้งหมดถึง 1,388 คน (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับจำนวนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน

ห้องสมุด	จำนวนบุคลากร ในปัจจุบัน (คน)	ความต้องการ ในอนาคต (คน)	รวมเป็น จำนวน (คน)
1. สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	30	18	48
2. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	26	41	67
3. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	60	6	66
4. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	29	17	46
5. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	3	9	12
6. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร	10	29	39

ตารางที่ 43 เปรียบเทียบความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับจำนวน
บุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน (ต่อ)

ห้องสมุด	จำนวนบุคลากร ในปัจจุบัน (คน)	ความต้องการ ในอนาคต (คน)	รวมเป็น จำนวน (คน)
7. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา	12	148	160
8. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล	30	9	39
9. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	5	28	33
10. สำนักหอสมุดกลาง มศว. ประสานมิตร	11	19	30
11. สำนักวิทยบริการ มศว. มหาสารคาม	5	35	40
12. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร	3	19	22
13. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	19	46	65
14. สำนักบรรณสารสนเทศ มหา- วิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	7	8	15

ตารางที่ 43 เปรียบเทียบความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับจำนวนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน (ต่อ)

ห้องสมุด	จำนวนบุคลากร ในปัจจุบัน (คน)	ความต้องการ ในอนาคต (คน)	รวมเป็น จำนวน (คน)
15. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	5	16	21
16. กองห้องสมุด สถาบัน เทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้	13	44	57
17. สำนักห้องสมุดและบรรณสาร- สนเทศ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี	13	7	20
18. สำนักหอสมุดกลาง สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	9	13	22
19. สำนักหอสมุดกลาง สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	5	45	50
20. สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร- ศาสตร์	45	7	52

ตารางที่ 43 เปรียบเทียบความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับจำนวน
บุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน (ต่อ)

ห้องสมุด	จำนวนบุคลากร ในปัจจุบัน (คน)	ความต้องการ ในอนาคต (คน)	รวมเป็น จำนวน (คน)
21. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	63	57	120
22. สำนักหอสมุด สถาบัน เทคโนโลยีสังคม (เกริก)	8	15	23
23. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยพายัพ	12	10	22
24. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีปทุม	-*	10	10
25. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	2	3	5
26. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	28	5	33
27. ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิม- พระเกียรติ	9	26	35

* มีบุคลากรลาออกในช่วงที่มีการเก็บข้อมูล

ตารางที่ 43 เปรียบเทียบความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับจำนวน
บุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน (ต่อ)

ห้องสมุด	จำนวนบุคลากร ในปัจจุบัน (คน)	ความต้องการ ในอนาคต (คน)	รวมเป็น จำนวน (คน)
28. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	22	32	54
29. สำนักหอสมุดและศูนย์สาร- นิเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต	28	21	49
30. หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	11	7	18
31. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยสยาม	1	3	4
32. ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาล เซนต์หลุยส์	1	-	1
33. ห้องสมุดวิทยาลัยคริสเตียน	-	4	4
34. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	10	11	21
35. ห้องสมุดวิทยาลัยเซนต์จอห์น	1	6	7
36. ห้องสมุดวิทยาลัยมิชชั่น	2	4	6
37. ห้องสมุดวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	8	13	21

ตารางที่ 43 เปรียบเทียบความต้องการบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับจำนวนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน (ต่อ)

ห้องสมุด	จำนวนบุคลากร ในปัจจุบัน (คน)	ความต้องการ ในอนาคต (คน)	รวมเป็น จำนวน (คน)
38. ห้องสมุดวิทยาลัยภาคกลาง	1	-	1
39. ห้องสมุดวิทยาลัยมหานคร	6	5	11
40. ห้องสมุดวิทยาลัยโยนก	4	9	13
41. หอสมุดวิทยาลัยภาค- ตะวันออกเฉียงเหนือ	-	22	22
42. ห้องสมุดวิทยาลัยศรีสะเกษ	-	5	5
รวม	557	831	1,388

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 การสรรหาบุคลากรและวิธีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ของห้องสมุด

4.1 การสรรหาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ในการศึกษาการสรรหาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธี 1) การสรรหาจากภายนอก คือ การสรรหาบุคลากรจากแหล่งภายนอกห้องสมุด ได้แก่ การขออัตราว่างเพิ่ม และการจัดหากำลังคนทดแทนการลาออกหรือเกษียณ 2) การสรรหาจากภายใน โดยในการวิจัยนี้หมายถึง การเลือกและสรรหาบุคลากรภายในห้องสมุดมาปฏิบัติงาน ซึ่งกระทำโดยการเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้ายและสับเปลี่ยนหน้าที่ เป็นต้น

ผลการศึกษา พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนใช้การสรรหาบุคลากร ทั้งจากภายในห้องสมุดและภายนอกห้องสมุดควบคู่กันไปมากที่สุด (36 แห่ง) รองลงมาได้แก่ การสรรหาจากภายในห้องสมุด (4 แห่ง) และสรรหาจากภายนอกห้องสมุด (2 แห่ง) ตามลำดับ (ตารางที่ 33)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 การสรรหามูลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

การสรรหามูลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. สรรหาจากภายนอกห้องสมุด	1	1	2
2. สรรหาจากภายในห้องสมุด	1	3	4
3. สรรหาทั้งจากภายในและภายนอกห้องสมุด	18	18	36

นอกจากนี้ ยังพบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนประสบปัญหาในการสรรหามูลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ 4 เรื่อง ดังต่อไปนี้ 1)ไม่สามารถสรรหามูลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้ตามคุณสมบัติและปริมาณที่ต้องการ (36 แห่ง) 2)ไม่สามารถสรรหามูลากรที่มีคุณสมบัติที่ต้องการได้ในเวลาที่ต้องการโดยวิธีการสรรหาภายในห้องสมุด (25 แห่ง) 3)ขาดงบประมาณสำหรับว่าจ้างมูลากรเพิ่ม (20 แห่ง) และ 4)ไม่สามารถกำหนดตำแหน่งและสรรหามูลากรที่มีคุณวุฒิคอมพิวเตอร์โดยตรงมาประจำในห้องสมุดได้เนื่องจากโครงสร้างหรือนโยบายของสถาบัน (15 แห่ง) (ตารางที่ 34) การศึกษาในประเด็นนี้ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 6 แห่ง ไม่ตอบ เพราะยังไม่ประสบปัญหาในการสรรหามูลากร

ตารางที่ 34 ปัญหาในการสรรหาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษา

ปัญหา	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=16)	รวม (N=36)
1. ไม่สามารถสรรหาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้ตามคุณสมบัติและปริมาณที่ต้องการ	20	16	36
2. ไม่สามารถสรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่ต้องการได้ในเวลาที่ต้องการโดยวิธีการสรรหาภายในห้องสมุด	13	12	25
3. ขาดงบประมาณสำหรับจ้างบุคลากรเพิ่ม	10	10	20
4. ไม่สามารถกำหนดตำแหน่งและสรรหาบุคลากรที่มีคุณวุฒิทางคอมพิวเตอร์โดยตรงมาประจำในห้องสมุดได้ เนื่องจากโครงสร้างและนโยบายของสถาบัน	10	5	15

นอกจากปัญหาการสรรหาบุคลากรแล้ว ยังพบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 9 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 3 แห่งและเอกชน 6 แห่ง ประสบปัญหาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ลาออกก่อนเกษียณเพื่อไปปฏิบัติงานที่อื่น ซึ่งผู้บริหารห้องสมุดไม่สามารถดึงตัวบุคลากรไว้ได้ มีเพียงแนวทางป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่องานทางด้านคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนโอกาสและความก้าวหน้า
2. พัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ
3. สนับสนุนการสร้างและพัฒนางานใหม่ๆ
4. เพิ่มค่าตอบแทนพิเศษแก่บุคลากรที่มีวุฒิคอมพิวเตอร์
5. แบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบและการบังคับบัญชาให้เหมาะสมและชัดเจน
6. ให้มีบุคลากรที่ดูแลงานทางด้านคอมพิวเตอร์มากกว่า 1 คน เพื่อป้องกันงานหยุดชะงัก
7. ส่งเสริมและพัฒนาคนรุ่นใหม่อย่างสม่ำเสมอและตลอดเวลา เพื่อสามารถทดแทนกันได้ในอนาคต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 การพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ในการศึกษาการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ พบว่า มีห้องสมุด 39 แห่ง ที่มีนโยบายหรือแผนการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โดยเป็นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 20 แห่ง และ เอกชน 19 แห่ง ส่วนอีก 3 แห่ง ซึ่งเป็นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งหมด ยังไม่มีนโยบายหรือแผนการพัฒนาบุคลากร และจำนวนห้องสมุด 39 แห่ง ที่มีนโยบายหรือแผนการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์นั้น พบว่า มีห้องสมุด 24 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 12 แห่งและเอกชน 12 แห่ง ที่ทำแผนพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนห้องสมุดอีก 15 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 8 แห่งและเอกชน 7 แห่ง ไม่มีแผนเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ก็มีการจัดสรรงบประมาณไว้สำหรับการพัฒนาบุคลากรตามโอกาสและความเหมาะสม (ตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 การพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

การพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. มีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์โดย			
1.1 มีแผนเป็นลายลักษณ์อักษร	12	12	24
1.2 ไม่มีแผนเป็นลายลักษณ์อักษรแต่มีการจัดสรร งบประมาณไว้	8	7	15
2. ไม่มีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	-	3	3

นอกจากนั้น ยังพบว่า ห้องสมุด 24 แห่ง ที่มีการทำแผนพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์นั้น มีห้องสมุด 18 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 8 แห่ง และเอกชน 10 แห่ง มีการกำหนดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรพร้อมทั้งงบประมาณไว้ในแผนด้วย ส่วนห้องสมุดอีก 6 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 4 แห่ง และเอกชน 2 แห่ง ไม่ได้กำหนดกิจกรรมไว้ในแผน แต่กำหนดงบประมาณสำหรับการพัฒนาบุคลากรเอาไว้

ในการศึกษานโยบายหรือแผนพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ พบว่า โดยรวมแล้วนโยบายหรือแผนพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษามีลักษณะ เป็นนโยบายระยะยาวและระยะสั้นควบคู่กันไปมากที่สุด (17 แห่ง) แต่หากพิจารณาตามประเภทห้องสมุด พบว่า ห้องสมุดของเอกชนจะมีนโยบาย หรือแผนพัฒนาบุคลากรระยะสั้นมากที่สุด (9 แห่ง) นโยบายระยะยาวและสั้นควบคู่กันไปอยู่ในลำดับรองลงมา ส่วนแผนพัฒนาบุคลากรของห้องสมุดของรัฐนั้นเป็นนโยบายระยะยาวและสั้นควบคู่กันไปมากที่สุด (10 แห่ง) นโยบายระยะสั้นอยู่ในอันดับรองลงมา (5 แห่ง) และพบว่า ในห้องสมุด 4 แห่ง ซึ่งเป็นห้องสมุดของรัฐ 3 แห่งและเอกชน 1 แห่งมีการใช้แผนพัฒนาบุคลากรในลักษณะที่เป็นนโยบายระยะยาว ระยะสั้น และลักษณะเฉพาะหน้าไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้ พบว่า นโยบายหรือแผนพัฒนาบุคลากรระยะยาวมีใช้น้อยที่สุด โดยพบในห้องสมุดเอกชน 3 แห่ง (ตารางที่ 36)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 36 นโยบายหรือแผนพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษา

นโยบาย/แผนพัฒนาบุคลากร	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. นโยบายระยะยาว	-	3	3
2. นโยบายระยะสั้น	5	9	14
3. ลักษณะ เฉพาะหน้า	2	2	4
4. อื่นๆ ได้แก่			
4.1 นโยบายระยะยาวและสั้นควบคู่กัน	10	7	17
4.2 นโยบายระยะยาว ระยะสั้น และ เฉพาะหน้า ไปด้วยกัน	3	1	4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 วิธีพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบัน อุดมศึกษา

เมื่อศึกษาวิธีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน พบว่า วิธีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ถูกเลือกตอบมากที่สุด คือ การศึกษาและดูงานนอกสถานที่ในห้องสมุด 40 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 20 แห่งและเอกชน 20 แห่ง รองลงมาได้แก่ การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน ในห้องสมุด 39 แห่ง ซึ่งเป็นห้องสมุดของรัฐ 20 แห่งและเอกชน 19 แห่ง และการฝึกอบรมภายนอกห้องสมุด ในห้องสมุด 36 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 18 แห่งและเอกชน 18 แห่ง (ตารางที่ 37)

ตารางที่ 37 วิธีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบัน
อุดมศึกษา

วิธีการพัฒนาบุคลากร	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. การศึกษาและดูงานนอกสถานที่	20	20	40
2. การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน	20	19	39
3. การฝึกอบรมภายนอกห้องสมุด	18	18	36
4. การให้บุคลากรลาศึกษาต่อ	17	13	30
5. การประชุมเชิงปฏิบัติการ	16	13	29
6. การสัมมนาทางวิชาการ	13	9	22
7. การปฐมนิเทศงาน	13	8	21

นอกจากนี้ เมื่อได้สอบถามถึงวิธีการพัฒนาบุคลากรที่ห้องสมุดใช้และคาดว่าจะใช้มากที่สุด (หรือบ่อยครั้งที่สุด) โดยให้ตอบเพียง 1 คำตอบ ผลปรากฏว่า วิธีการพัฒนาบุคลากรที่ห้องสมุดแต่ละแห่งทั้งรัฐและเอกชนใช้มากที่สุดคือ การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 14 แห่งและเอกชน 12 แห่ง ส่วนในอันดับรองลงมานั้น ในห้องสมุดของรัฐ ได้แก่ การศึกษาและดูงานนอกสถานที่ (3 แห่ง) และการฝึกอบรมภายนอกห้องสมุด (2 แห่ง) ส่วนห้องสมุดเอกชน อันดับรองลงมา ได้แก่ การฝึกอบรมภายนอกห้องสมุด (6 แห่ง) และการศึกษาและดูงานนอกสถานที่ (2 แห่ง) (ตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 วิธีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ห้องสมุดใช้และคาดว่าจะใช้มากที่สุด

วิธีการพัฒนาบุคลากร	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. การศึกษาและดูงานนอกสถานที่	3	2	5
2. การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน	14	12	26
3. การฝึกอบรมภายนอกห้องสมุด	2	6	8
4. การให้บุคลากรลาศึกษาต่อ	-	-	-
5. การประชุมเชิงปฏิบัติการ	1	1	2
6. การสัมมนาทางวิชาการ	-	-	-
7. การปฐมนิเทศงาน	-	-	-

สำหรับการศึกษาปัญหาในการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของ
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษานั้น พบว่า ห้องสมุด 27 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 13 แห่ง
และเอกชน 14 แห่ง ประสบปัญหาในการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ในขณะที่ห้องสมุด 12 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 7 แห่งและเอกชน 5 แห่ง ไม่ประสบ
ปัญหา นอกจากนี้ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอีก 3 แห่ง คือ ห้องสมุดของวิทยาลัย
คริสเตียน วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาลัยศรีโสภณ ยังไม่ประสบปัญหา
เนื่องจากยังไม่ได้เริ่มพัฒนาบุคลากร (ตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสถาบัน
อุดมศึกษา

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากร	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=22)	รวม (N=42)
1. ประสบปัญหาในการพัฒนาบุคลากร	13	14	27
2. ไม่ประสบปัญหาในการพัฒนาบุคลากร	7	5	12
3. ยังไม่ประสบปัญหา	-	3	3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหาต่างๆ ที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาประสบในการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์นั้น เมื่อพิจารณาโดยรวม ได้แก่ อันดับที่ 1 งบประมาณสำหรับการพัฒนาบุคลากรไม่เพียงพอ (13 แห่ง) อันดับที่ 2 ผลของการอบรมไม่ได้ตามที่คาดไว้ (10 แห่ง) อันดับที่ 3 ความไม่พร้อมที่จะยอมรับการพัฒนาของบุคลากร (9 แห่ง) อันดับที่ 4 การขาดเครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่จะฝึกทักษะและความชำนาญ (7 แห่ง) อันดับที่ 5 หลักสูตรการฝึกอบรมทางด้านคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันไม่ใช่วิธีหลักสูตรที่เหมาะสมกับการนำมาใช้งานได้จริง (5 แห่ง)

ในขณะที่เดียวกันเมื่อพิจารณาปัญหาในห้องสมุดของรัฐ พบว่า ปัญหาอันดับหนึ่งคือ งบประมาณสำหรับการพัฒนาบุคลากรไม่เพียงพอ ในขณะที่ในห้องสมุดของเอกชนนั้น เรื่อง งบประมาณไม่ใช่วิธีปัญหาสำคัญอันดับหนึ่ง ปัญหาที่ห้องสมุดเอกชนพบคือ ผลของการอบรมไม่ได้ตามที่คาดไว้ (5 แห่ง) และความไม่พร้อมที่จะยอมรับการพัฒนาของบุคลากร (ตารางที่ 40)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 40 ปัญหาที่ประสบในการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษา

ปัญหาที่ประสบ	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=20)	(N=19)	(N=39)
1. งบประมาณสำหรับการพัฒนาบุคลากรไม่เพียงพอ	10	3	13
2. ผลของการอบรมไม่ได้ตามที่คาดไว้/ไม่สามารถประยุกต์ใช้ กับงานห้องสมุดได้	5	5	10
3. ความไม่พร้อมที่จะยอมรับการพัฒนาของบุคลากร	4	5	9
4. การขาดเครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่จะฝึกทักษะและ ความชำนาญ	4	3	7
5. หลักสูตรการฝึกอบรมทางด้านคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันไม่ใช่ หลักสูตรที่เหมาะสมกับการนำมาใช้งานได้จริง	3	2	5
6. บุคลากรยังมีความกลัวคอมพิวเตอร์	3	2	5
7. สภาพบุคลากรที่มีอยู่จำกัด ทำให้การอบรมมีผลกระทบกับ งานที่ทำ	2	1	3
8. งานประจำของบุคลากรมีมาก ทำให้ไม่สามารถไปร่วมการ อบรมได้	1	1	2
9. อบรมแล้วสามารถทำงานได้ผล แต่ไม่สามารถถ่ายทอด หรือ ไม่ยอมถ่ายทอดให้คนอื่น	1	1	2
10. นโยบายของสถาบันทำให้โอกาสในการพัฒนาบุคลากรมีจำกัด	-	2	2
11. พัฒนาจนมีความสามารถแล้ว แต่ลาออกไปอยู่ที่อื่น	1	-	1

ปัญหาดังกล่าว พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนได้มีแนวทางแก้ไขไปในแนวทางเดียวกันโดย ห้องสมุด 16 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 6 แห่งและเอกชน 10 แห่ง แก้ไขโดยพัฒนาเฉพาะบุคลากรที่มีความสามารถและที่จะปฏิบัติงานได้จริง และอีก 13 แห่ง โดยเป็นห้องสมุดของรัฐ 3 แห่งและเอกชน 10 แห่ง เลือกอบรมเฉพาะหลักสูตรที่เหมาะสมกับความจำเป็น และ พัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปและอย่างต่อเนื่อง (ตารางที่ 41)

ตารางที่ 41 แนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

แนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาบุคลากร	รัฐ (N=20)	เอกชน (N=19)	รวม (N=39)
1. พัฒนาเฉพาะบุคลากรที่มีความสามารถและที่จะปฏิบัติงานได้จริง	6	10	16
2. เลือกอบรมเฉพาะหลักสูตรที่เหมาะสมกับความจำเป็น	3	10	13
3. พัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป และอย่างต่อเนื่อง	3	10	13
4. กระตุ้นให้บุคลากรปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการนำเทคโนโลยีมาใช้	3	5	8
5. จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่ม เพื่อให้บุคลากรได้ใช้ฝึกฝนทักษะ	2	4	6
6. จัดอบรมภายใน โดยเชิญวิทยากรมาอบรมที่ห้องสมุด เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปอบรมภายนอก	2	2	4
7. จัดดูงานนอกสถานที่ เพื่อให้เห็นการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานจริง	1	3	4
8. หางบค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากรเอง	2	-	2